

Sygn. akt II PK 160/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 sierpnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa M. M.
przeciwko Narodowemu Bankowi Polskiemu w Warszawie
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 sierpnia 2015 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie
z dnia 30 stycznia 2013 r., sygn. akt XXI Pa 583/12,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 30 stycznia 2013 r. oddalił apelację Narodowego Banku Polskiego w Warszawie od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie z dnia 25 maja 2012 r., którym przywrócono M. M. do pracy w pozwanym Banku na dotychczasowe warunki pracy i płacy.

W skardze kasacyjnej strona pozwana zarzuciła: I. naruszenie przepisów postępowania mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a to: 1) art. 381, art. 227 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez nieuwzględnienie wniosków dowodowych skarżącego; 2) art. 378 § 1, art. 382 i art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez pominięcie części zebranego materiału dowodowego (fragmentów treści protokołów badań trzeźwości) oraz sformułowanie niepełnego uzasadnienia wyroku utrudniającego kontrolę kasacyjną wadliwie korygowanego poprzez sprostowanie i

uzupełnienie postanowieniem z dnia 24 września 2013 r.; II. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie: 1) „art. 100 § 2 pkt 2, 4 i 6”, przez błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie wskutek przyjęcia, że nawet czterokrotne przepytywanie kierowcy prezesa nie może kolidować z zasadami określonymi w tych przepisach, a grupowe i indywidualne „profilaktyczne kontrole trzeźwości” kierowców i sposób ich przeprowadzenia nie stoją w sprzeczności z dobrem zakładu pracy i przestrzeganiem zasad współżycia społecznego; 2) niewłaściwe zastosowanie „art. 45 § 1 i 2” skutkujące przywróceniem powoda do pracy.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono po pierwsze - jej oczywistą zasadnością z uwagi na wadliwe sporządzenie uzasadnienia wyroku, a następnie próbę jego „sprostowania i uzupełnienia”, co prowadzi do oczywistego naruszenia art. 350 § 1 i 2, art. 351 § 1 - 3 oraz art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz oczywiście nieprawidłowe pominięcie części materiału dowodowego w zakresie częstotliwości i sposobu prowadzonych badań trzeźwości, co narusza art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 i w powiązaniu z art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c.; po drugie - występowaniem istotnego zagadnienia prawnego „czy klauzula generalna dobrych obyczajów zawarta w art. 3 k.p.c. może stanowić samoistną podstawę do ograniczenia uprawnień procesowych strony do przytaczania okoliczności faktycznych i dowodów na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej (art. 217 § 1 k.p.c. w brzmieniu znajdującym zastosowanie do postępowań wszczętych przed dniem 3 maja 2012 r., tj. przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. Nr 233, poz. 1381)”; po trzecie - potrzebą wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości, a to art. 3 w powiązaniu z art. 381 k.p.c., gdyż „wprowadzenie klauzuli nadużycia uprawnień procesowych w postaci naruszenia zachowania zgodnego z dobrymi obyczajami przy ocenie postępowania stron w związku ze spóźnionym przedstawieniem materiału procesowego - szczególnie w okresie przejściowym, również w odniesieniu do spraw wszczętych przed dniem 3

maja 2012 r., także na etapie postępowania apelacyjnego - wymaga generalnego usystematyzowania, tj. wyznaczenia czytelnych zasad dla sądu i stron toczących spór, w ten sposób, aby żaden z podmiotów zaangażowanych w tok procesu nie był zaskakiwany czynnościami innego podmiotu, a jeżeli nawet opisana sytuacja będzie miała miejsce, aby istniała proceduralna możliwość wydania prawidłowego merytorycznego rozstrzygnięcia w warunkach zachowania reguł sprawiedliwości proceduralnej, np. w ramach instytucji przewidzianej w art. 381 k.p.c.”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Skarżący odwołuje się do przesłanek oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości. W związku z tym należy przypomnieć, że z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że

rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574). Z kolei zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN

649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Wreszcie odwołanie się do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Skarżący nie odnosi się do tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Po pierwsze, powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej skarżący ogranicza się do wskazania przepisów, których naruszenie przez Sąd drugiej instancji jest - w jego ocenie - oczywiste i nie przeprowadza żadnego wywodu jurystycznego zmierzającego do wykazania, że ewentualne naruszenia procesowe Sądu drugiej instancji rzeczywiście prowadziłyby wprost do wzruszenia

zaskarżonego wyroku. Sąd Najwyższy na etapie przedsądu nie jest ani uprawniony, ani zobowiązany do poszukiwania takich okoliczności w podstawach kasacyjnych oraz ich uzasadnieniu i formułowania za skarżącego prawidłowego wniosku w tym zakresie.

Po drugie, formułując wątpliwości mające - zdaniem skarżącego - stanowić istotne zagadnienie prawne oraz wskazywać na potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości, skarżący nie wykazuje, jakie znaczenie kwestia ta miałaby mieć dla wyniku sprawy, skoro w kasacyjnej podstawie naruszenia przepisów postępowania nie stawia on zarzutów obrazy art. 3 i art. 217 § 1 k.p.c., zaś art. 381 k.p.c. jednoznacznie odnosi się do nowych faktów i dowodów, a nie do „ponowionych wniosków dowodowych na etapie postępowania apelacyjnego”.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.